

Liite X.

Syvälahden koulun ohjaussuunnitelma

Sisällysluettelo

1. Oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet
2. Toimintatavat
3. Työn- ja vastuunjako
4. Työskentely monialaisissa verkostoissa
5. Kodin ja koulun ohjausyhteistyö
6. Työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt
7. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus
8. Ohjauspolku: jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin

1. Oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminta muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuvan jatkumon.

Ohjauksen keskeiset tehtävät ovat

1. oppilaan persoonallisen kasvun, kehityksen ja itsetuntemuksen tukeminen
2. opiskelutaitojen ja oppimisen ohjaus
3. elämän suunnittelun ja uravalinnan ohjaus
4. lisätä nuoren tietoutta työelämästä.

Hyvän ohjauksen kriteerit on kuvattu Opetushallituksen julkaisussa (2014).

2. Toimintatavat

Luokat 1-2 Koululaiseksi kasvaminen

Oppilaita ohjataan tunnistamaan omat vahvuutensa ja tapansa oppia ja toteuttamaan näitä taitoja sekä itsenäisesti että vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Rohkaisevalla ohjauksella vahvistetaan oppilaan luottamusta mahdollisuuksiinsa. Huomioidaan oppilaan kiinnostuksen kohteet ja työskentelytavat. Oppilaan tavoitteena on ymmärtää valintojensa merkitys sekä itselle että muille. Varhaiskasvatuksen ja koulun henkilöstö ohjaa oppilaita yhteistyöhön.

Luokat 3-6 Oppijana kehittyminen

Edellä mainittujen tavoitteiden lisäksi oppilaita ohjataan myönteiseen asenteeseen työtä ja työelämää kohtaan. Vanhempainyhdistyksen ja muiden yhteistyötahojen kanssa toimiminen tarjoaa oppilaille mahdollisuuksia oppia yrittäjämäistä toimintatapaa. Elämyspolun yhteydessä oppilas saa työelämään ja yrittäjyyteen liittyviä kokemuksia esim. retkillä ja vierailuilla.

Luokat 7-9 Yhteisön jäsenenä kasvaminen

Ohjataan jokaista oppilasta edelleen kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja opiskeluvaihtoehtojaan. Autetaan oppilaita hahmottamaan valintojen vaikutusta opintoihin ja tulevaisuuteen, selkeytetään opiskeltavien oppiaineiden merkitystä jatko-opintojen ja työelämätaidojen kannalta, laajennetaan oppilaiden käsityksiä työelämästä, työtehtävistä, yrittäjyydestä ja tulevaisuudenosaamistarpeista. Kehitetään oppilaiden valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa, opintojen siirtymävaiheissa sekä työuran siirtymissä. Ohjataan oppilaita käyttämään ja hyödyntämään erilaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja. Vahvistetaan oppilaiden toimijuutta ja oma-aloitteisuutta koulutus- ja uravalintoihin koskevassa päätöksenteossa. Tarjotaan oppilaille tietoa ja tutustumismahdollisuuksia perusopetuksen jälkeisiin koulutus- ja opiskeluvaihtoehtoihin yhteistyössä vastaanottavan oppilaitoksen sekä huoltajien kanssa. Edistetään opintojen loppuun saattamista ja tuetaan siirtymistä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.

3. Työn- ja vastuunjako

Koulun ohjaustoimintaan osallistuvat kaikki ohjaus- ja opetustyötä tekevät henkilöt. Monipuoliset vierailijat koulussa sekä vierailut koulun ulkopuolella tutustuttavat oppilaita uudenlaisiin mahdollisuuksiin soveltaa oppimaansa omassa elämässään. Oppilaanohjauksen yhteistyö kodin ja koulun välillä toteutuu huoltajatapaamisten, arviointikeskustelujen ja tiedotustyön kautta. Ohjauksen keskeiset tehtävät ovat oppilaan kasvun ja kehityksen tukeminen, opiskelutaitojen ja oppimisen ohjaus sekä elämän suunnittelun ja uravalinnan ohjaus.

Luokanopettaja ja luokanohjaaja

Luokanopettajien ja -ohjaajien vastuulla on oppilaan oppimisen ja opiskelun säännöllinen seuranta ja ohjaus. He huolehtivat oppilaiden koulunkäynnin sujumisesta yhteistyössä huoltajien ja kotien kanssa. He seuraavat luokan ilmapiiriä, luovat luokkaansa myönteistä yhteishenkeä ja puuttuvat mahdollisiin ristiriitoihin ja kiusaamiseen viipymättä. He seuraavat luokan tuntimerkintöjä Wilmasta ja tukevat oppilaita kohti toivottavia toimintamalleja. He järjestävät luokkansa arviointi- ja kehityskeskustelut. Luokanopettajat ja -ohjaajat ohjaavat oppilaita tarvittaessa sopivan tuen tai avun piiriin (koulun oppilashuolto).

Aineenopettaja

Aineenopettajan tehtävänä on oppilaan kasvun ja kehityksen tukeminen sekä oman oppiaineensa oppimisen ja opetuksen ohjaus. Aineenopettaja seuraa oppilaan etenemistä oppiaineessaan. Aineenopettaja pitää yhteyttä myös edellä mainituissa kysymyksissä huoltajiin ja tiedottaa tarvittavia tahoja. Aineenopettaja välittää tietoa oman aineensa koulutus- ja työmahdollisuuksista.

Erytisopettaja

Erytisopettajan tehtävänä on tukea oppilaita ja antaa konsultaatioapua opettajille oppimisen tukeen liittyvissä asioissa esim. oppilaiden tuen tarpeiden tunnistamisessa, valmiuksien kartoittamisessa sekä pedagogisten asiakirjojen laadinnassa. On tarvittaessa mukana harkinnanvaraisessa yhteishaussa.

Opinto-ohjaaja

Opinto-ohjaajan vastuulla on järjestää luokkamuotoista-, henkilökohtaista- ja pienryhmäohjausta. Ohjauksella tuetaan oppilaiden jatkokoulutus- ja urasuunnittelua. Hän vastaa oppilaiden valintoihin liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta. Opinto-ohjaaja on vastuussa myös työelämäyhteistyöstä.

Ylläpitää ammattitaitoaan osallistumalla mm. opinto-ohjaajien kokouksiin ja koulutuksiin. Osallistuu moniammatilliseen opiskelijahuoltotyöhön ohjauksen asiantuntijana. Osallistuu vanhempaintilaisuuksiin ohjauksen asiantuntijan roolissa. Järjestää infotilaisuuksia ja tiedottaa ohjauksellisista asioista, kuten esimerkiksi yhteishaku- ja jatko-opintotilaisuudet.

Rehtori ja apulaisrehtori

Rehtori ohjaa oppilaita yhteisön jäsenenä kasvamisessa. Mahdollistaa opetushenkilöstön ammattitaidon ylläpitämisen.

Oppilashuoltohenkilöstö (Koulukohtaisesti tarkemmat kuvaukset)

Kuraattori, kouluterveydenhoitaja, koululääkäri ja koulupsykologi vastaavat ohjauksesta oman erikoisalueensa mukaan. Ovat tarvittaessa mukana harkinnanvaraisessa yhteishaussa.

Esim. Yhteishakuun liittyvät terveydelliset huomiot yhteistyössä kouluterveydenhuollon kanssa.

4. Työskentely monialaisissa verkostoissa

Vuosiluokilla 1-6 yhteistyökumppaneita ovat muun muassa oppilashuollolliset verkostot, koululle nimetyt esiopetusryhmät sekä iltapäiväkerhotoiminta. Yhteistyötä 6. luokalla tehdään myös tulevan yläkoulun tukioppilaiden ja oppilaanohjaajan kanssa. Yläkoulussa yhteistyökumppaneita ovat muun muassa toisen asteen oppilaitokset ja oppilashuollolliset verkostot. Lisäksi ohjaustyössä voi olla mukana muita tarvittavia tahoja.

5. Kodin ja koulun ohjausyhteistyö

Oppilaiden saama ohjaus tukee oppilaita ja huoltajia opiskeluun liittyvässä tiedonsaannissa ja valinnoissa. Heille järjestetään mahdollisuuksia henkilökohtaiseen ohjauskeskusteluun oppilaan opiskelun ja valintojen tukemiseksi sekä erilaisissa oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvissä kysymyksissä. Huoltajailtoja järjestetään tarpeen mukaan peruskoulun eri vaiheissa (valinnaisaineet jne.).

6. Työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt

Ammatteihin ja työelämään tutustuminen on osa peruskoulun opetussuunnitelmaa ja sen tarkoituksena on tukea oppilaan opiskelu- ja uravalintoja. TET-viikolla oppilas saa harjoitella työelämän tietoja ja taitoja. TET-jaksojen kesto ja ajankohta tarkennetaan koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

7. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan vuosiluokilla 8 ja 9 niille oppilaille,

jotka tarvitsevat tehostettua ohjaustukea jatko-opintojen suhteen. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti oppilaanohjaaja - tarvittaessa moniammatillisessa yhteistyössä muun koulun henkilökunnan kanssa. Opinto-ohjaaja organisoii ohjauksen. Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta suunnitellaan, seurataan ja arvioidaan säännöllisin väliajoin.

8. Ohjauspolku: jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskelunvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostuksiinsa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Siirtymävaiheen yhteistyö alkaa kahdeksannen luokan syksyllä. Ohjauspolku perusopetuksen jälkeisiin opintoihin sisältää seuraavat vaiheet:

- tutustuminen toisen asteen opiskeluvaihtoehtoihin (esim. koulukokeilut, oppilaitosvierailut, hakuopas),
- yhteistyö huoltajien kanssa,
- koehaku -vaiheessa harjoitellaan hakemista ja määritellään ensisijainen hakutoive,
- yhteishakuprosessi kokonaisuudessaan,
- yhteishaun tulokset,
- kesäajan ohjaus tarvittaessa yhteistyössä uraohjaajan kanssa ja
- opiskelujen aloittaminen toisella asteella.